

Tjensvoll menighetsråd
Postboks 201, 4001 STAVANGER
Tlf.: 51 59 96 00

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse fra Tjensvoll menighetsråd, Stavanger Domprosti, Stavanger bispedømme: «Staten og Den norske kirke – et tydelig skille».

Tjensvoll menighetsråd (MR) mener høringsfristen har vært altfor kort. Vi har på ingen måte fått drøftet saksinnholdet godt nok. I hvert fall ikke i forhold til hva Departementet har ytret et ønske om, at høringsnotatet burde ha vært drøftet på et bredere plan i menighetene: *«Departementet ønsker at forslagene blir drøftet i menighetene, blant kirkens ansatte og i offentligheten ellers, slik at høringen gir et godt grunnlag for departementets videre behandling av saken»*. Men til dette var tidsfristen altfor kort.

Ved å invitere slik til en bred høringsprosess i menighetene, skaper man en illusjon av at skille mellom stat og kirke skjer igjennom en åpen og demokratisk prosess. Virkeligheten er imidlertid en helt annen, og de altfor korte tidsfristene har dessverre vært et kjennetegn på denne prosessen, særlig etter *«kirkeforliket»* i 2008.

Vi merker oss ellers at Høringsnotatet følger opp tidligere politiske vedtak og Kirkemøtevedtak om et **tydelig skille** mellom stat og kirke, og at dette skille skal skje **skrittvis**.

I tillegg er det lagt opp til at skrittene, som bærer navnet «en forvaltningsreform», er å se på som en **overgang** til det som skal komme senere, som da må bli å betrakte som et enda tydeligere skille, eller det endelige skille mellom stat og kirke: *«Både Kirkemøte og regjering ser behovet for ytterligere reformer senere»*.

I siste fase vil det da, etter våre antagelser, komme en rekke konkretiseringer som vil være naturlige følger av det som lovfestes nå; f.eks. i forhold til arbeidsgiverlinjen, et selvstendig ansvar for økonomien osv. Vi får imidlertid aldri vite hvordan disse konkretiseringene eller den endelige kirkemodellen er tenkt i forhold til slike viktige spørsmål. Og det er sterkt beklagelig, at ikke alle kortene ligger på bordet; dels fordi høringsnotatet får direkte føringer for den kirkeordningen som eventuelt utformes senere, og dels fordi utfallet av denne høringen da kanskje ville ha fått ett annet resultat. Eller sagt med andre ord: Disse konkretiseringene eller konsekvensene skulle vi gjerne ha kjent mer til, for å kunne gitt bedre begrunnede kommentarer, positive eller negative, til lovforslagene i høringen.

Når dette er sagt, vil vi likevel kommentere noen punkt i høringen:

1. MR er svært glad for at statsråden understreker at folkekirken ikke skal svekkes ved et tydelig skille, men at det er **den samme kirken som skal videreføres** og kunne bli en folkekirke for alle.

Da er det viktig at Den norske kirke får så gode rammevilkår at kirken faktisk kan få den rekrutteringen som er nødvendig for å nå ut til alle både i bygd og by.

2. Vi er enig i at **Den norske kirke blir et eget nasjonalt rettssubjekt** med selvstendig rettslig handleevne. Det er også naturlig, som departementet foreslår, at det er Kirkemøtet som opptrer på vegne av det nye rettssubjektet, med åpning for å delegerer myndighet til kirkens nasjonale og regionale organer (f.eks. bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene). Kirkerådet vil da bli det utøvende organet for rettssubjektet Kirkemøtet og ha en slags styringsfunksjon.

Det er også viktig for oss å understreke det høringsnotatet sier om at **soknene** fremdeles skal utgjøre **grunnenheten** i Den norske kirke, være selvstendige rettssubjekt og være arbeidsgiver for sine ansatte, ha selvstendig økonomi og være uløselig knyttet til Den norske kirke.

I forslaget om at **delegasjonsadgang** skal skje begge veier, håper vi også at menighetsrådene er inkludert, så ikke soknenes økonomiske og rettslige status blir svekket på bekostning av det nasjonale rettssubjektet! For vi vil understreke at vi ikke ønsker en topptung kirke. Det er på grunnplanet, i møte med folket, kirken skal være nær!

3. Når Den norske kirke har fått sin selvstendighet som rettssubjekt, kan man legge opp til en virksomhetsoverdragelse fra staten til Den norske kirke.

Vi støtter at **statens arbeidsgiveransvar** for de kirkelig ansatte (biskoper, prestene, ansatte ved Kirkeråd og bispedømmeråd) **blir overført til Den norske kirke**, og at Den norske kirke føres inn under den alminnelige arbeidsrettslige lovgivningen med et tillegg om en særlig regulert tilgang til å klage ved disiplinærvedtak (jfr. Ny klagenemnd).

Vi støtter også forslaget om at Kirkemøtet skal kunne gi myndighet til en arbeidsgiverorganisasjon til å opptre på sine vegne. Jfr. forslaget til Kirkeloven §24: «*Kirkemøtet kan gi en arbeidsgiverorganisasjon fullmakt til å inngå og si opp tariffavtale, samt gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på Den norske kirkes vegne.*»

4. MR vil på det sterkeste støtte at det blir tatt inn i Kirkeloven §2, at; «*Hvert sokn skal være betjent av prest...*» Da har man slått fast at Den norske kirke skal være en landsdekkende kirke, med prestatjeneste over hele landet, også i de grisingredte strøk!

En slik lovbestemmelse må imidlertid ikke utelukke at et sokn kan få flere prester når dette er nødvendig, i motsetning til det som gjøres gjeldende for prosti og bispedømme, med en prost og en biskop.

Det bør også understrekes at det skal kunne holdes gudstjenester i hvert sokn, og at **alle kirkemedlemmer får tilgang til kirkelige handlinger**, sjelesorg og trosopplæring, slik at §1 om «*Lovens formål*» kan oppfylles: «*Formålet med loven er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge.*»

5. MR vil også støtte Høringsnotatets forslag om at det er i kirken og samfunnets interesse at **prestene** tar vare på sine oppgaver på et tilnærmet **uavhengig grunnlag**, men forpliktet på ordinasjonen og med et personlig ansvar.

Vi støtter derfor forslaget om at dette blir tatt inn i Kirkeloven, §34: «*All prestatjeneste skal reguleres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.*»

En slik uavhengighet bør imidlertid ikke forhindre at kirken får **en arbeidsgiverlinje**, i stedet for to som i dag. Pr. i dag, så er det nettopp de to partene, stat og kommune, som gjennom sin administrative og økonomiske støtte, har bidratt til en todelt arbeidsgiverlinje i kirken. Den er både kunstig og uheldig. Men igjen er det synd at det heller ikke i denne omgang, ved et såkalt tydelig(ere) skille mellom stat og kirke, er tegnet en skisse på hvordan dette er tenkt.

Vi tar oss derfor den frihet å antyde **en modell**:

Skal kirken beholde sin eksistens som en episkopal kirke, så må det være soknet/sokneråd, prostiet/**prostiråd**, bispedømmet/bispedømmeråd, kirkemøtet/kirkeråd som må bli denne arbeidsgiverlinjen.

Denne modellen forutsetter at det opprettes et råd også på prostnivå, noe kirken ikke har pr. i dag. Et slikt Prostiråd bør kunne bestå av representanter fra MR'ene i prostiet, og vil som sådan kunne erstatte Fellestrådene i dag. Man bør også kunne innlemme kirkevergefunksjonen i et slikt prostiråd. I de største byene vil et Prostiråd være en mindre enhet enn Fellestrådet er pr. i dag. På landsbygda vil Prostirådet utgjøre en større enhet enn hva tilfelle er i dag.

Med en slik arbeidsgiverlinje vil det selvsagt være nødvendig å delegerere ansvar, inkl. arbeidsgiveransvaret, både oppover og nedover etter hva som er mest tjenlig for kirken.

6. Vi støtter forslaget om en **uavhengig klagenemnd** med høy juridisk og teologisk kompetanse, oppnevnt for 4 år av Kirkemøte; for å ivareta muligheten til å klage på vedtak gjort i Kirkeråd og i disiplinærsaker. - Nytt forslag til Kirkelovens § 27, er dekkende og nyttig for kirken!

7. Kanskje er det **finansieringen av Den norske kirke** som til syvende og sist vil definere i hvilken grad kirken fremstår som selvstendig! Mange vil vel med rette hevde at kirken fremdeles er bundet til stat og kommune, så lenge hele dens økonomi er prisgitt politiske myndigheters bevilgninger.

Høringsnotatets forslag på dette området er imidlertid viktige skritt i retning av større selvstyre. Men det må også, som departementet også erkjenner, betraktes som foreløpige skritt. For målet er og må være; en kirke som i størst mulig grad blir selvfinansiert og kan stå på egne ben.

MR antyder at en slik **modell** kunne være; at hvert medlem betaler en **medlemsavgift** tilnærmet en fagforeningsavgift, og at denne avgiften gjerne blir trukket over lønningsslippen. Statens bidrag er da å gi kirkens medlemsavgift samme skattefordel som for fagforeningsavgiften. Selvsagt måtte alternative regler for barn (0-18), arbeidsledige, m.m., utarbeides.

Men i påvente av en slik selvstendighet, er MR glad for at det fremdeles blir **en ansvarsdeling mellom statlig og kommunal støtte** når det gjelder finansieringen av Den norske kirke. (Staten bidrar til ca. 1/3, og kommunen ca. 2/3, av utgiftene til Den norske kirke).

At tilskuddet fra staten blir **et rammetilskudd**, er også fornuftig.

Utfordringen blir å få kommunene til fortsatt å se sitt ansvar for den lokale kirken ut ifra §15 i kirkeloven. At Departementet derfor foreslår at staten ikke vil gi fra seg myndighet til å gi regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon for soknerådene og fellesrådene, for slik å få fram at §15 virker etter Stortinget sin intensjon, tror vi er helt nødvendig i denne omgang.

Men vi tror også at det er behov for enda sterkere virkemidler, da den lokale kirken ofte blir taperen i budsjettkampene. En større grad av øremerking og tydeligere føringer for hva som bør gå til den lokale kirken ved statlige overføringer til kommunene er nødvendige, hvis man vil stå imot en utvikling av færre og større enheter.

8. Når det gjelder Opplysningsvesenets fond (OVF), er det naturlig å **få avklart eierskapet** så snart som mulig! - Fra vårt synspunkt må det være et kirkelig eierskap. Men når Høringsnotatet legger opp til at skal OVF overføres til en selvstendig kirke, så blir det ikke bare som egenkapital, men det kan også få konsekvenser både for statens tilskudd til kirken og kommunenes ansvar i §15. - Formålet for OVF vil forøvrig høyst sannsynlig være det samme, enten det er kirken selv eller Departementet om forvalter det.

9. Høringsnotatet viser at det er behov for mange justeringer og endringer ved en virksomhets-overdragelse fra stat til en selvstendig kirke. I denne prosessen er det viktig at arbeidstagerne kjenner seg ivaretatt, og at de ikke må komme dårligere ut med kirken som arbeidsgiver. Dette har med rekrutteringen til kirkelige stillinger å gjøre. Derfor håper MR at staten gjør sitt til å gi kirken den økonomiske plattformen som kirken må ha for å oppfylle kirkelovens formål: *«...legge til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i Den norske kirke!»*

*Saken ble behandlet som MR-Sak 59/14 i Tjensvoll menighetsråd, den 29. oktober 2014.
Enstemmig vedtatt.*

For menighetsrådet,

Berit Kopren
Berit Kopren, menighetsrådsleder